

tíðindablaðið

Útgevni: p/f sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Politiskur- og fyrirtaksblaðstjóri: Krisjan Dahl

Bláðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen og Jóhann Mortensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Argjavegur 26
Postsmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

Fremur bygdamenningina

Á TINGI hevur javnaðarflokkurin skotið upp at nevnd verður sett við umboðum fyri kommunurnar og landsmyndugleikarnar at gera uppskot til lögtingslóg um kommunalan útjavningargrunn.

JAVNAÐARFLOKKURIN vísir á, at í nógv ár er tað fíggjarliga býtið millum landskassan øðrumegin og kommunukassarnar hinumegin broytt, soleiðis at landskassans partur av teim samlaðu almennu inntøkunum er vaksin munandi meira enn parturin hjá kommununum.

EISINI VÍSIR flokkurin á, at inntøkugrundarlagið hjá teimum ymsku kommununum er rættlaga ymiskt, og tí verður mælt til, at ein kommunalur útjavningargrunnur fær sín pening úr landskassanum ella burtur av landskassans inntøkum, og at grunnurin síðani eftir ávísu reglum skal veita kommunum ið hava avmarkað inntøkugrundarlag ein ávísan fíggjarligan stuðul.

Í ÁLITI sínum til fíggjarlógargruppskotið hevur javnaðarflokkurin mælt til, at 20 milliónir kr. verða settar av til kommunalan útjavningargrunn, og at grunnurin verður bundin tey fyrstu fimm árin. T. v. s. at grunnurin skal koma upp á 100 milliónir kr. áðrenn hann skal undir at gjalda pening út. Tá verður sostatt talan um eina munagóða hjálp hjá smáum og miðalstórum kommunum.

UM VEDURLAGIÐ sigst, at øll tosað um tað, men eingin ger nakað við tað. Fleiri halda at bygdamenningin er í somu støðu sum vedurlagið. Her eru vit kortini ikki samdir við tey sum siga hetta. Frá al-

oddagrein

mennari síðu er nógv gjørt t. d. fyri at útvega øllum bygdamenningum hóskað vegasamband. Frá almenningi síðu er strandferðslan byggd upp til ein vælvirkandi stovn sjó-, land- og loftvegis. Eisini fáa kommunurnar ávísan stuðul til skúlabýgging, havnir og lendingar o. s. fr.

UMFRAMT HETTA hevur landskassin nú í mong ár eisini verið til reiðar at seta upp til 20% í partapeningi í arbeiðsskapandi tiltøk kring landið. Her var tað eisini javnaðarflokkurin sum gekk á odda bæði tá talan varð um at fremja vegasambandið, at útbyggja strandferðsluna og at tað almenna skuldi seta partapening í arbeiðsskapandi tiltøk serliga úti á byggunum.

MEN FYRI at skapa livilig kor og trivna úti á byggunum er tað neyðugt at tær kommunalu eindirnar gerast fíggjarliga sterkar og harvið færar fyri at skapa tær neyðugu fortreytirnar. Fortreytir fyri sethúsaþýgging, fortreytir fyri arbeiðsskapandi tiltøkum og fortreytir fyri ymskum tiltøkum sum fremja trivna hjá børnum og ungum, teimum í manndómsárum og gomlum.

VIT KUNNU øll ásanna, at hóast nógv er gjørt fyri at fremja eina menning av byggunum, so eru úrslitini ikki tey heilt stóru og tí er tað neyðugt at gera enn fleiri royndir. Javnaðarflokkurin metir at tann kommunali útjavningargrunnurin kann gera útslagið.

VIT HEITA á hinar flokkarnar á tingi um at taka undir við hesum skilagóða uppskoti. Og vit rokna við at hetta fær undirtøku.

Nú ræður um at hølva

Tað er ikki so merkiligt, at okkara nýggi fólkatingsmaður fær nógv umtalu í donskum bløðum. Hansara avrek eru jú rættuliga einstandandi í okkara parti av heiminum. Sum t.d. tá hann sigur seg hava »høvlet fredsbevægelsen ud af Færøerne,

fået den latterliggjort og føet den reduceret til et par hundrede forviste får...»

Her kann jú sjálvur Poul Schlüter fara heim og leggja seg. Hóast hann ennát statsministari, hevur hann ikki megnað at »høvle« friðarrørsluna

út úr Danmark. Fara vit til onnur lond í vesturheiminum stendur eins illa til.

Hóast stjórnaðleiðarin í Týsklandi er tann konservativi Helmut Kohl, er friðarrørslan har so sterk sum nakrastaðni, og har kundir sanniliga verið brúk

Politiskur sjónleikur — gátan gitt

Tá ið sitið varð skýming undan ljósatending, og fólki legði arbeiðið frá sær eina løtu, varð mangt havt frammi, bæði til gamans og álvara.

Sagt varð frá søgum og hendingum, ein visa kvøðin, og stundum vóru gáturnar havdar á lofti.

Tey, ið nærkast teimum seksti, hóma onkrar av hesum hugnaligu løtunum. Ein gátan ljóðar: »Klórast og bitast um dagin, hálsfevnast um náttina«. Síðan svaraði ein, ið gitti rætt: »Tað eru karðarnir«.

Tá karðasetningurin var rokkin, vórðu karðarnir lagdir saman hvør ímóti øðrum, lagdir inn undir strábonkin, har teir lógu friðarligir og hálsfevndust aftan á at hava klórast og bitist.

Hendan gátan rann mær til hugs undir einum orðaskifti í tinginum, har samgongumenn ruku í táttarnar hvør á øðrum í harðari orðongu, eins og karðarnir.

Neyvan finnst ein týðuligari mynd av sitandi samgongumonnunum.

Sambandsflokkurin, fólkaflokkurin og sjálvstýrisflokkurin, teir berast dúgliga, klórast og bitast eins og karðarnir, men týðiliga kemur til sjóndar ein vinalig hálsfevning eftir politiska sjónleikin. Gátan um karðarnar kundir tí líka væl verið gjørd um samgonguna.

Tað er so mangt, ið bendir á, at ósemjurnar einans eru politiskar káva-

lótir, ætlaðar til at káva útyvir vánaliga politiska handalagið.

Sambandsflokkurin er at meta sum yvirkarðin og fólkaflokkurin sum undirkarðin, meðan sjálvstýrisflokkurin imyndar karðavillan sum karðarnir báðir royna at greiða og taga sundur.

Eingin samgonga í Føroya politisku søgu h hevur dugað so væl at spælt politik og skapt politiskar kreppur, sum sitandi samgonga.

Heilt frá byrjanini hevur verið roynt at fáa fólkið at venda eygunum ímóti hesum kreppum fyri at ørkymla, so tey veruliga problemini kámast.

Men nú man føroyingurin yvirhever varnast, at hetta einans eru samangløg ráð, at hetta eru loyniavtalar at spæla ósamdir, fyri harvið hvør í sínum lagi at fáa politisk- an vinning.

Tað, sum nú verður leikað við, eru hesi nógv umrøddu bergholini.

Hetta mátti verið ov mikili dyrt leikutoy.

Fólkafloksmenn siga, at tað skal farast til Suðuroyar at bora og spreingja ímillum Sumba og Lopra, tá ið liðugt er ígjøgnum Lørviksfjall.

Sambandsmenn siga, einki berghol í hesum valskeiðinum, tí eingin peningur er tøkur.

Sjálvstýrisflokkurin vil, at holið ímillum Signabø og Kalbaksbotn skal gerast áðrenn, tí soleiðis er avtalan.

Páll Wang (fólkaflokkurin) lovar at seta hart ímóti hørdum og ætlar at fremja bergholsgerðina til Sumbiar á annan hátt, so her er ætlanin at fara til lögtingið við málinum. Har fæst uttan iva meirluti saman við parti av andstöðuni.

Verður hetta gjørt, verður uppskot lagt fram um val, sigur lögmaður; hetta fær stuðul frá sjálvstýrisflokkinum.

Skemtiligt verður at siggja, hvussu fólkaflokkurin, eisini hesa ferð, fer at ringja seg uttan um, tá ið atkvøðast skal um Sumbiar-holið, tí uppskot er lagt fram av andstöðumonnunum úr Suðuroy saman við Adolphi Hansen.

Fer fólkaflokkurin ikki at atkvøða fyri hesum uppskoti, so er tað aftur ein vátan fyri, at ongan tíð sum nú spælir fólkaflokkurin politiskan sjónleik.

Jørgen Thomsen

fyrí einum Óla B. Støðan er tann sama í Bretlandi og USA, hvørki Reagan ella Thatcher hava kunnað hølvað hesa rørslu út úr teirra londum. Nú nýta teir ganska vist sum undanførsu, at hetta ikki ber til í einum demokratiskum landi, men tað kann bera vera sagt fyri at fjala yvir teirra evnaloyi.

Tað er to eitt land, sum á ein sera effektivan hátt hevur hølvað tá friðarrørslu, sum ikki hóvar teimum lokalu stavnamonnunum, út úr landinum, og har av røttum eisini kann sigast, at tey, sum eru eftir, bert eru nokur »forviste får«. Hetta er Sovjetsamveldið. Í hesum landi er bert loyvt at hava eina hugsan um frið, og gud náði teimum, sum vága sær nakað annað. Tey skuu rokna heilt vist við at fáa somu lagnu, sum friðarrørslan sigst hava fingið í Føroyum, nevnliga at ver ahløvað út av landinum!

Stavnamennirnir í Kreml frøðast uttan iva um, at teir hava fingið ein so góðan lærusvein í Føroyum, men arbeiðið eigur ikki at steðga við at hølvað friðarrørslna út av landinum. Í donskum bløðum gleðir stavnamaðurin seg eisini um, at tað gongur heilt væl við at hølvað eisini sosialistar út úr hesum landi, og her kann hann eisini læra av Kreml. Teir hava dugað so væl at hølvað annarleiðis hugsandi úr teirra landi, at har er undir 1%, sum kunnu roknað sum »forviste får«, sum eru í andstöðu til teirra »fólkaflokk«.

Við hesi gongd kann tað neyvan vara leingi til tann sæla stund upprennir, tá okkara stavnamaður eisini kann boða frá: »Sá har jeg høvlet alle anderledes tænkende ud af Færøerne og fået dem reduceret til et par hundrede forviste får«.

Tá kann hann rættuliga

rokna seg sum lika maður, ikki bert við stavnamenninir í Kreml, men eisini við stavnamennin í teimum flestu londunum í heiminum, sum eisini gera hvat teir kunna fyri at hølva ikki bert »skeivar« friðarrørslur, men eisini tey, sum hava eina »skeiva« uppfatan av samfelagsviðurskiftum, út av landinum.

Vit ynskja tillukku uppá forhend!

iló

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brevíni.